

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีความหมายที่จะศึกษาการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาทั้งหมดของอำเภอลาดกระบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีจำนวน ๑๕ โรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องการที่จะทราบว่าอาคารสถานที่ของโรงเรียนดังกล่าวนี้ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่หรือขาดเกินเป็นจำนวนเท่าไร การวิจัยแบบนี้ เป็นการวิจัยแบบสนาม (Field Study) มีชื่อเฉพาะว่า การสำรวจอาคารสถานที่ในโรงเรียน (School Building Survey) ซึ่งผู้วิจัยได้ออกทำการสำรวจอาคารสถานที่ในโรงเรียนครั้งนี้ด้วยตนเอง และใช้แบบสำรวจอาคารสถานที่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการสำรวจ ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

๑. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลาดกระบังยังใช้ห้องเรียนไม่เต็มที่ มีสถานที่เรียนบางแห่งว่างในขณะที่ยังมีนักเรียน ประมาณร้อยละ ๒๐ หรือคิดเป็นจำนวนชั่วโมงที่ว่างเรียนว่างอยู่ประมาณ ๓๗๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๒. โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลาดกระบังหลายโรงเรียนสามารถจะรับนักเรียนเพิ่มขึ้นได้อีกประมาณ ๑๒๔๑ คน หรือประมาณร้อยละ ๓๐ โดยไม่ต้องเพิ่มอาคารสถานที่เรียนเลย

๓. การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ทางค่านบริหารบริการนั้น โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอนี้ส่วนใหญ่ได้ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ค่านนี้เท่าที่มีอยู่มากเกินไป ประมาณร้อยละ ๒๐๐ ซึ่งเป็นการสมควรจะต้องเพิ่มอาคารสถานที่ค่านบริหารบริการให้เพียงพอกับความต้องการ

๔. ถ้าพิจารณาชนิดพิเศษชนิดการใช้ประโยชน์ทุกประเภทกับค่าการใช้ประโยชน์สูงสุด คือ ร้อยละ ๑๐๐ แล้ว ปรากฏผลว่า

ก. ในค่านอัตรการใช้ห้องเรียน มีอยู่ ๗ โรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

ส่วนอีก ๑๒ โรงเรียนยังใช้ประโยชน์ไม่ได้เต็มที่ และมีการใช้ประโยชน์อยู่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐๐ แสดงว่าโรงเรียนทั้ง ๑๒ โรงเรียนนี้ ปลอยห้องเรียนให้ว่างอยู่ขณะที่มีชั่วโมงเรียน

ข. คำนวณอัตราการใช้พื้นที่ก่อนนักเรียน ปรากฏว่ามี ๓ โรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ด้านนี้ได้เต็มที่ ส่วนโรงเรียนทั้ง ๑๒ โรงเรียนที่เหลือ นั้น จะรับนักเรียนเพิ่มขึ้นได้อีกโดยไม่ต้องเพิ่มอาคารสถานที่เรียน

ค. สำหรับการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ด้านบริหารบริการ มีเพียงโรงเรียนเดียวที่นับว่าใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ โรงเรียนที่ยังใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่มี ๒ โรงเรียน และอีก ๑๒ โรงเรียนได้ใช้ประโยชน์มากเกินไป ดังนั้น โรงเรียนทั้ง ๑๒ โรงเรียนนี้ ควรจะเพิ่มอาคารสถานที่ด้านบริหารบริการให้เพียงพอ

ง. โรงเรียนที่มีค่าการใช้ประโยชน์ทั้งสามประเภทต่ำกว่าร้อยละ ๑๐๐ คือ โรงเรียนชุมทอง (เพชรทองคำอุปถัมภ์) และโรงเรียนวัดบารุงริน ซึ่งควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนให้ใช้ประโยชน์มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่

๕. ในการพิจารณาคำขนิมเลขคณิตของการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ในโรงเรียน เป็นรายโรงเรียนโดยถือว่าขนิมเลขคณิตของอัตราการใช้ของทั้งหมดของโรงเรียนในอำเภอ นี้เป็นระดับเฉลี่ยปานกลาง (Normal expectancy) แล้ว ได้ผลดังนี้

ก. มีอยู่ ๗ โรงเรียน ที่จัดว่าใช้อาคารสถานที่เรียนตามชั่วโมงเรียนได้มากกว่าโรงเรียนอื่น และอีก ๔ โรงเรียนจะมีค่าขนิมเลขคณิตต่ออัตราการใช้ของอยู่ในระดับเฉลี่ยปานกลาง ซึ่งยังนับว่าใช้ได้ แต่มีอยู่ ๔ โรงเรียนที่ยังใช้อาคารสถานที่เรียนได้น้อยกว่าชั่วโมงเรียน เมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ ซึ่งควรจะได้ปรับปรุงให้ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่

ข. เรื่องอัตราการใช้พื้นที่ก่อนนักเรียน โรงเรียนวัดสังฆราชา ควรเพิ่มอาคารเรียนและนับว่าใช้ประโยชน์ในแง่พื้นที่ก่อนนักเรียนได้สูงกว่าโรงเรียนอื่น ๆ มีอยู่ ๕ โรงเรียนที่มีค่าขนิมเลขคณิตต่ออัตราการใช้พื้นที่ก่อนนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนอื่น เว้นโรงเรียนวัดสังฆราชา สำหรับโรงเรียนที่จัดว่ามีค่าการใช้ประโยชน์อยู่ในขั้นที่ใช้ได้ คือ มีค่าขนิมเลขคณิตอยู่ในระดับเดียวกับระดับเฉลี่ยปานกลางนั้น มีอยู่ ๗ โรงเรียน แต่มีอีก ๗ โรงเรียนที่ค่าการใช้ประโยชน์ด้านนี้ต่ำ จึงเป็นโรงเรียนที่สามารถจะรับเด็กนักเรียนเพิ่มขึ้นได้อีกโดยไม่ต้องเพิ่มอาคารสถานที่เรียนเลย

ค. สำหรับอาคารสถานที่ด้านบริหารบริการนั้น มีโรงเรียนจำนวน ๑๒ โรงเรียนที่ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ด้านนี้ต่ำกว่าระดับเฉลี่ยปานกลาง และโรงเรียนที่มีการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ด้านบริหารบริการสูงกว่าระดับเฉลี่ยปานกลางมีอยู่เพียง ๓ โรงเรียนเป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่มีโรงเรียนใดเลยที่จัดว่ามีค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ด้านบริหารบริการอยู่ในระดับเฉลี่ยปานกลาง โรงเรียนที่ค่าการใช้ประโยชน์ด้านนี้สูงกว่าระดับเฉลี่ยปานกลางนั้น แสดงว่าต้องเพิ่มอาคารสถานที่ด้านนี้ขึ้นให้เพียงพอ

ง. โรงเรียนที่ยังมีค่าการใช้ประโยชน์ทั้ง ๓ ประเภทดังกล่าวแล้ว อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับเฉลี่ยปานกลาง คือ โรงเรียนชุมทอง (เพชรทองคำอุปถัมภ์) และโรงเรียนแสงหิรัญวิทยา ลักษณะดังกล่าวนี้ ควรจะได้มีการแก้ไขและปรับปรุงการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนให้ได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น ส่วนโรงเรียนที่ได้ใช้ประโยชน์ทั้ง ๓ ประเภทมากกว่าโรงเรียนอื่นมีอยู่ ๓ โรงเรียน คือ โรงเรียนสุเทร่าดำเนินโส, โรงเรียนวัดชุมทอง และโรงเรียนวัดบึงบัว ดังนั้นถ้าจะมีการขยายอาคารสถานที่ของโรงเรียนในอำเภอนี้ ควรจะได้มีการเพิ่มอาคารสถานที่ด้านการเรียนการสอนและบริหารบริการของทั้ง ๓ โรงเรียนก่อนโรงเรียนอื่นๆ

การอภิปรายผลการวิจัย

ในเรื่องอัตราการใช้ห้องนั้น ที่มีความขมขื่นเลขคณิตค่า เพราะมีสถานที่เรียนบางแห่งใช้ไม่ไครครบทุกชั่วโมง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะมีครูไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องรวมเด็กนักเรียนแต่ละห้องเข้าด้วยกัน ในบางกรณีก็เนื่องจากสถานที่เรียน เช่น สนามพลศึกษานั้น จะใช้เรียนเฉพาะชั่วโมงพลศึกษาเท่านั้น และทุกชั้นเรียนจะใช้สนามพลศึกษาเพียงสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ทำให้การใช้สนามพลศึกษาไม่เต็มที่ คือไม่ครบทุกชั่วโมงเรียนในแต่ละสัปดาห์ ความขมขื่นเลขคณิตของอัตราการใช้ห้องของโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาจึงต่ำกว่าอัตราการใช้ห้องสูงสุด

สำหรับในเรื่องของอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักเรียนที่ใดก็ตามขมขื่นเลขคณิตค่า เช่นกันนั้น ส่วนมากจะเนื่องมาจากสนามของโรงเรียนมีขนาดใหญ่ และสนามเหล่านี้ก็ใช้เป็นที่สนามเรียนพลศึกษาและสนามสำหรับเล่นทางด้านการบริหารบริการ ดังนั้น เมื่อคิดอัตราพื้นที่ต่อคนแล้ว จะมีพื้นที่มากเกินไป ความขมขื่นเลขคณิตของอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักเรียนของโรงเรียนทั้งหมดในอำเภอ
ผลการวิจัยจึงนำไปด้วย

การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ด้านบริหารบริการนั้น ตรงกันข้ามกับอาคารสถานที่เรียน คือมีอาคารสถานที่ด้านบริหารบริการน้อยเกินไป และอาคารสถานที่ด้านนี้เท่าที่มีอยู่ได้ใช้ประโยชน์มากเกินไปเป็นจำนวนมาก ประมาณร้อยละ ๒๐

ดังนั้น จึงควรจัดการใช้อาคารสถานที่เรียนที่ว่างอยู่ คืออาจจะจัดเป็นอาคารสถานที่ทางด้านบริหารบริการ ซึ่งอาจจะทำให้ลดการขาดอาคารสถานที่ด้านบริหารบริการและทำให้อาคารสถานที่เรียนมีค่าการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนครู และการใช้สนามหญ้า เพื่อเรียนพลศึกษาและสำหรับให้เด็กเล่น ซึ่งเป็นการใช้อาคารสถานที่ด้านบริหารบริการด้วย

อนึ่ง ที่ขาดสถานที่ด้านบริหารบริการไปอย่างมากมายเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารโรงเรียนในอำเภอนี้ยังไม่เจริญพอ ยังไม่ได้มีบริการโรงเรียนที่ทันสมัย และเครื่องกลไกในการบริหารโรงเรียนที่สำคัญ เช่น ห้องพัสดุ, ห้องพยาบาล, ห้องธุรการ, ห้องอาหาร, ห้องประชุม, ห้องส้วม, ห้องเก็บของ, ห้องภารโรง เป็นต้น

นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะการกำหนดค่าควรใช้ประโยชน์อาคารสถานที่อย่างเต็มที่สูงสุดเป็นร้อยละร้อยนั้นสูงเกินไปก็ได้จึงทำให้ค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่เรียนซึ่งได้จากการคำนวณค่าไปควย

ขอเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สิ่งที่ควรรับดำเนินการ คือ

๑. ควรปรับปรุงโรงเรียนที่ยังใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ในโรงเรียนไม่เต็มที่ จำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมทอง (เพชรทองคำอุปถัมภ์) โรงเรียนวัดป่ารุ่งริ้น และโรงเรียนแสงหิรัญวิทยา

๒. ควรเพื่ออาคารสถานที่ด้านบริหารบริการในโรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ

นอกจากนี้ ควรจะได้มีการวิจัยต่อไปในเรื่องสาเหตุของการที่ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ในโรงเรียนไม่เต็มที่ รวมทั้งการจัดอาคารสถานที่อย่างไรจึงจะได้รับประโยชน์จากอาคารสถานที่อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ควรจะได้มีการสำรวจการใช้ประโยชน์ของครุภัณฑ์ในโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงการที่ใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่รวมทั้งเครื่องอำนวยความสะดวก

สะดวกภายในโรงเรียนด้วย การสำรวจจึงกล่าวควรทำทุก ๆ ปี เพื่อหาแนวโน้มในการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนของอำเภออื่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งหาค่าการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่ในโรงเรียนรัฐบาลทุกระดับ และสถานศึกษาอื่น ๆ ในจังหวัดต่าง ๆ ด้วย

อนึ่ง ในการหาค่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ในโรงเรียนนั้น ควรจะได้มีการศึกษาต่อไปว่า เวลาที่สูญเสียไปโดยปล่อยให้ว่างขณะที่มีชั่วโมงเรียนนี้ ถ้าคิดเป็นเงินแล้วจะเป็นจำนวนเงินเท่าใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ปรับปรุงการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนให้คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไป.